

Kao da ste došli u budućnost

*Zahvaljujući enormnim količinama novca, iz pjeska su preko noći nikli velerbi gradovi, prava čuda moderne arhitekture *Sva ta raskoš je vrijedna naše pažnje

Ujedinjeni Arapski Emirati su država na Arapskog poluotoku sastavljena od sedam emirata: Abu Dhabi, Ajman, Dubai, Fujairah, Ras al-Khaimah, Sharjah i Umm al-Qaiwain. Većinom ih zapljuje more Perzijskog ili ovdje kako kažu Arapskog zaljeva i nešto malo Omaškog. Graniče sa Saudijskom Arabijom i Omanom. Katar i Bahrein su 1971. nakon povlačenja Britanaca osnovali svoje države, a Emirati su u ovom sastavu od 1973. zahvaljujući vizionaru i ocu Emirata šeiku Zayedu iz Abu Dhabia. Ekonomija se zasniva na nafti, ali svjesni činjenice da nafte neće biti zauvijek, ubrzano se ulaze u trgovinu, turizam, avio prijevoz i bankarski sektor. Zahvaljujući enormnim količinama novca, iz pjeska su preko noći nikli velerbi gradovi, prava čuda moderne arhitekture. Kao da ste došli u budućnost. Sva ta raskoš zavrđuje da se vidi. Mi ćemo ih posjetiti većinu u okviru sedmodnevног putovanja koje organizira agencija Nikal (www.nikal.hr).

Obilazak grada

Drugi dan dolazi autobus po nas i vodi nas u obilazak grada. Vozimo se glavnom prometnicom, koja nosi ime osnivača zemlje, osobe koju štuju i danas. Moderna autocesta spaјa sve emirate, a negdje ima po 6 traka u jednom smjeru. Paralelno njoj ide i metro linija podignuta na visoke stupove. Prolazimo pored finansijskog dijela grada, najviše zgrade na svijetu, dijela za palače starosjedilaca uz more. Skrećemo do velikog hotel-skog kompleksa Madinat, s replikom staroga suka i trgovinama i restoranima za one dubljega džepa. Odatile se prekrasno vidi arhitektonsko ču-

do Burj Al Arab Jumeirah, najluksuzniji svjetski hotel sa sedam zvjezdica u obliku jedra visokog 321 metar, s tenis igralištem na vrhu. Nismo isli na plažu odakle je pogled još bolji. Odlazimo na Palm Jumeirah, umjetni otok u obliku palme sa 16 grana do koga se može i jednotračnom željeznicom dugom 5,2 km na čijem je kraju Hotel Atlantis sa čudesnim aquariumom. Još je jedan novi i veći isti otok napravljen južnije kao i sjevernije mala Venecija ili Svijet s arapskom arhitekturom, bezbroj umjetnih otoka posloženih u obliku zemljine kugle, gdje svaki nosi naziv jedne zemlje. Nismo uspjeli naći i Hrvatsku. Svi ti umjetni otoci su luksuzni hoteli, apartmani s bazenima, palma-ma, pješčanim plažama.

Prolazimo pored tehnološkog parka sa zgradama najvećih informatičkih divova. Stižemo i do mega kompleksa nebodera naguranih oko umjetno izgrađene marine. Slikamo se uz neboder zakrenut za 90 stupnjeva i veliki trgovački centar Marina Mall. Pоказuju nam mjesto gdje je srušen 15

Burj al Arab Jumeirah

godina stari hotel i gdje se gradi novi, veći i viši.

Bujr Khalifa

Konačno se vraćamo nazad do naše glavne atrakcije. Downtown Dubai je ime modernoga dijela grada, koji je niknuo oko najvišeg nebodera na svijetu Bujr Khalife, koji ponosno stoji u zraku 828 metara od 2009. g. Neboder je pravo umjetničko djelo i simbol brzorastuće ekonomije Emirata. Ima 160 katova i nekoliko katova s vidikovcima za turiste. Dok se penjete najvišim i najbržim liftom na svijetu do prvog vidikovca na 125 katu, posebno komponirana muzika u liftu lagano ubrzava i svoj krešendo doživljava na samom vrhu. U drugom nešto sporijem liftu ide priča o izgradnji Dubaja. Posebne projekcije i igranje

svjetlosti raznih boja daju osjećaj da lebdite. Oni koji dodatno plate mogu se popeti na drugi vidikovac na 148 katu. Doći u Dubai, a ne popeti se ovdje je besmisleno. Pogled je zavidljujući. Odatile se za lijepog vremena bez vlage u zraku prekrasno vide palme i drugi umjetno napravljeni otoci. Njih možete samo vidjeti i doživjeti iz zraka ako unajmite avion ili helikopter. Noću igra svjetla stvara novi doživljaj kada neboder postaje svjetleći ekran. U nekoliko navrata mijenja boje poput kameleona i stvara slike koje se ne mogu pojmiti. Poseban je trenutak dočekati Novu Godinu, s vatrometom. Prava umjetnička djela trenutka. U sklopu nebodera je Armani hotel, stanovi i uredi za iznajmljivanje, a oko nebodera je još nekoliko luksuznih hotela.

Rasplesane fontane

Dubai Fountain oduševljava tisuće posjetitelja svaki dan. U velikom jezeru postavljena je na dužini 300 metara ogromna instalacija cijevi i mlažnica, te 6600 reflektora poredanih u obliku dva luka i pet krugova različitih veličina. Snažne vodene mlažnice izbacuju vodu do 150 metara visine, a 50 projektila obasjava vodu u raznim bojama dok ona pleše u ritmu muzike. U svakom trenutku ima više od 22 tone vode u zraku. Show se održava predvečer, svakih pola sata po jedna pjesma od 18.00 do 23.30, a može se gledati i iz čamaca sa samo-

Dubai

Dubai je svakako najliberalniji arapski emirat, kako po oblačenju, posebno žena, do konzumacije alkohola i odnosa prema strancima. Nije ni čudo, kada u njemu živi samo 20% autohtonog stanovništva, a ostatak čini jeftina radna snaga susjednih siromašnih arapskih zemalja, Indije, Pakistana i dalekog istoka. Stručnjaci pak stižu iz Zapadne Europe, Amerike i Australije. Samo je petina prihoda današnjeg Dubaja od nafte. Turizam i apartmanizacija čine većinu.

Letimo lowcost avio kompanijom Fly Dubai, koja je nikla 2009. g. i kupila odmah 45 novih Boeinga 737-800, te naručila još stotinu. Let traje nešto preko 5 sati. Slijedimo uvečer u Dubai na najveći svjetski aerodrom s tri terminala, koji se praktično nalazi u samom gradu. 6500 letova tjedno ili jedan avion svakih 90 sekundi. Nakon brze carinske kontrole i dobivanja viza odlazimo do hotela Fortune Grand Hotel Deira****. Hotel je u starome dijelu grada, građenom nakon 1980. g., desetak minuta do velikoga Union trga i sjecišta dvije metro linije.

ga jezera. Poseban doživljaj je svakako sve to promatrati s vrha nebodera.

Dubai creek

Drugi dan popodne obilazimo stari dio grada, koji se nalazi na ušću Dubai potoka u more. Ustvari to je samo veliki kanal od mora. Sada se radi još jedan veći, koji ide dublje u pustinju. Prije nafte tu su živjeli beduini i ribari, te ronioci bisera. Sada su šetnice uz obalu i restorani. Na velikoj krivini rijeke, cijeli jedan dio grada sa zidovima i kulama od pijeska i blata je sačuvan kao sjećanje na ta vremena. Stari brodići dopremaju raznu robu za obližnje trgovine, kao i prije sto godina. Uske male ulice se i tu lagano povlače pred modernijim zdanji-

ma. Ustvari tu se može vidjeti tipični nekadašnji arapski Dubai bez preteranog sjaja. Brojne male trgovine u zgradama na nekoliko katova nagurane su bez reda jedna do druge. Najveći kompleks je dugačka ulica Suk tekstila. Drugi kraj završava kod Velike džamije u koju stane 1200 vjernika. Izgrađena je 1960. i obnovljena 1998. na mjestu stare iz 1900. g. Turski mogu samo na minaret i pogledati odozgo. Do nje je stara tvrđava Al-Fahidi Fort s dvije okrugle kule i muzejom povijesti. To je najstarija građevina u gradu podignuta 1783. g. Muzej je napravljen pod zemljom i svjedoči kako se nekada tu živjelo i od čega. U dvorištu je stara kuća od trske s posebnim tornjem koji donosi ne-

ku svežinu u kuću, bilo s koje strane vjetar puše. Takve kuće su zvanič-

no zabranjene za stanovanje. Važno je biti samo državljanin emirata i ako ne želite raditi u državnoj službi, možete sa strancima sklapati ugovore u zajedničkim firmama i ostvariti lagan život.

Uz rijeku se dalje nastavlja veliki kompleks vladarovog dvora The Ruler's Court ogradienog u ogradi od kovanog željeza. U sklopu su i neke upravne zgrade Dubaia. Stare kuće iz 1890. su mu ustupile mjesto. Zahvaljujući britanskom arhitektu ostatak je sačuvan i obnovljen prije 11 godina. Sada je turistička atrakcija Al Bastakiya. Na drugoj obali su također niknule moderne zgrade što banaka, hotela i vladinih ministarstava, posebno južno od Union trga i parka. Idući dalje uz rijeku dolazi se do Šeikove palače, velikog kompleksa zatvorenoga za javnost.

Kod suka tekstila prelazimo brodićem na suprotnu stranu do tržnice začinima i tržnice zlata. Kupujemo razne začine prigodno upakirane kao suvenire i cjenjamo se. Odlazimo do obližnjeg suka zlata. Tri ulice u obli-

Abu Dhabi

Abu Dhabi je daleko najveći emirat. Zauzima 87% površine. Time ima i najveće rezerve nafte, pa je time i najbogatiji. Godišnji prihod samo od nafte je 300 milijardi dolara. Nafta se prenosi 300 km dugim naftovodom do emirata Fujairah do Indijskog oceana, gdje je voda dublja i gdje dolaze tankeri. Grad se ubrzano gradi i širi. Jako mnogo je zelenila iako je sve u pustinji. Ogromni kompleksi Šeikove palače, nove džamije koštaju po nekoliko milijardi dolara. Koliko bismo mi stotina takvih mogli imati da braća nisu sve pokrala i još nabila nekoliko stotina milijardi dolara duga.

Dok se vozimo autocestom primjećujemo da je umjesto standardne žičane ograde napravljena ograda od betona i kovanog željeza s drvoređima palmi i drugog drveća. Na ulazu u grad najveća okrugla zgrada na svijetu, slijedi neboder nagnut više od tornja u Pizi. Obilazimo četvrt vila gdje žive bogati domaći i rođaci Šeika. Prolazimo i pored najskupljeg hotela čija je gradnja koštala i koštala. Novu palaču gledamo samo izdaleka. Ne može se uči. Pogled je najbolji s druge strane zaljeva. Veliki bijeli kompleks se pruža uz obalu. Veličina se najbolje vidi iz zraka. Poslovna zona s neboderima i hotelima se nastavlja. Odlazimo do trgovačkog centra pored zabavnog parka i novog hotela u izgradnji. Uz obalu sami neboderi. Dolazimo do mjesta gdje se pravi Arapski Luvr, muzej gdje bi trebala biti predstavljena umjetnost arapskog svijeta, ali i šire. Posjetili smo hotel oko koga prolazi staza formule 1. Čak prolazi između dva dijela hotela. Kava ili sok koštaju 70 kn.

Konačno šlag na kraju. Velika bijela džamija se vidi izdaleka. Oko nje se još gradi i sve se stapa u jedan veličanstven kompleks. Ideja je da se turistima iz cijelog svijeta predstavi islam kao vjera. Naime unutra se ne dolazi moliti osim u posebnim prilikama. Lako je za turiste, žene ne mogu ući ako nisu zamotane glave i bez dugih sukњi i haljina koje pokrivaju sve. Kontrole su rigorozne. Nije se štedjelo ni na čemu. Izrađena je od najkvalitetnijeg snježno bijelog mramora sa četiri minareta i brojnim kupolama uz slike cvijeća i druge dozvoljene motive od poludragog kamenja. Na stupovima i zidovima su najkvalitetniji biseri, 24-karatno zlato i poludrago kamenje. U džamiji je najveći tepih na svijetu, koga su radile 1200 žena u Iranu. Radile su ga isključivo žene jer imaju precizniju ruku. Slično je i s lusterima od Swarovski kristala. Najveći je visok 15m s promjerom 10m i košta 8 milijuna dolara. U sklopu je i grobniča osnivača Emirata. I ovo što smo vidjeli nije završeno, još se okolo gradi.

Dubai Mall

Tu se nalazi najveći trgovački centar u svijetu, Dubai Mall s 1200 trgovina i brojnim restoranima. Možete ostati danima i lutati raznim hodnicima na nekoliko katova. Sve je klimatizirano, čak i prehladno, pa će mnogi tražiti nešto da obuku na sebe iako je vani skoro 40°C. Unutar centra se nalazi jedan od najvećih svjetskih aquariuma Dubai Aquarium, koji ima 48 metara dugi tunel kroz koji prolazite, dok oko vas plivaju morski psi. Možete pogledati sekciju prašuma, kamenu obalu oceana i noćna stvorenja Emirata.

ku slova Y su natkrivene, a s obje strane zlato i srebro u bezbrojnim izložima. Daleki istok i arapi vole najviše 24-karatno zlato i nakit. Na početku ulice najveći prsten na svijetu od 64

kg zlata. Nešto dalje najveća ogrlica na svijetu u obliku haljine. Do nje još dvije nešto manje. Vrijede skupa desetke milijuna dolara. U cijelom gradu nismo niti jednom vidjeli polici-

Stara tvrđava i muzej Dubai

Džamija Abu Dhabi

Marina

Souk Al Bahar

Podno nebodera duž obale jezera s fontanama nalazi se moderni Souk Al Bahar, što u prijevodu znači Pijaca mornara. Spojen je s modernim trgovačkim centrom Dubai Mall. To je tradicionalna arapska kombinacija trgovina, zabavnih sadržaja i restorana. Ima stotinjak trgovina uključujući i 22 restorana, kafića i salona. Jedno opet novo iskustvo. Kameni hodnici, visoki lukovi, prigušeno svjetlo i tipični arapski detalji potpuna suprotnost Mallu. Smjenjuju se trgovine razne robe, autentičnih rukotvorina, nakita, modne odjeće, parfema, tepiha, namještaja, knjiga, raznih namirnica. Za razliku od starih sukova u ovome ima fontana i vode na sve strane. Ipak je ovo turistički Dubai. Dubai je poznat i po izvanrednoj ponudi zlata i nakita. Odlazimo u specijaliziranu trgovinu.

ju. Zakoni su strogi i nikome ne pada na pamet da nešto uradi što ne smije. Mi smo se vratili i uvečer te se provozali starim brodićem gdje je bila servirana romantična večera. Brodići su ukrašeni raznobojnim LED cijevima i bliješte raznim bojama. Uz obalu prekrasan pogled na dijelove grada pored kojih smo prolazili.

Sharjah

Drugi dan našeg putovanja po Emiratima odlazimo na izlet u susjedni emirat El Sharjah, koji se praktično nastavlja na Dubai. On je treći po veličini i jedini koji ima izlaz i u Perzijski i Omanski zaliv. To je najpobožniji emirat u kome je 600 od 900 džamija, koliko ih ima u Emiratima. Sadašnji šeik ne želi žrtvovati vjersku orientaciju na uštrb turističkog buma koji je napravio Dubai. To su pak prepoznati turisti iz arapskih zemalja pa rado tamo dolaze u takozvani čisti grad. To je emirat arapske kulture. Čak mu je UNESCO dodijelio vodeću ulogu stavljajući ga na svoju listu kulturne baštine. Ipak i tu se ubrzano grade stanovi i apartmani gdje su cijene najma dosta niže nego u Dubaju. Stoga mnogi koji rade u Dubaju žive u Sharjhiju i svaki dan putuju na posao kroz neopisivu gužvu na autocesti. Sharjah se spojio s drugim susjednim emiratom Ajmanom gdje se nalazi povijesni muzej u koji se vode turisti. Jedno mjesto ima poseban značaj za cijele Emirate. Zovu ga Kulturni kružni tok. To je kružni tok s velikim kamenim Kurandom u sredini te tri monumentalne zgrade i džamijom. Naime, nasljednik vladara Emirata se bira na prijedlog trenutačnog vladara, na osnovu sposobnosti. Biti najstariji sin prve žene ne znači

biti i slijedeći vladar. Nasljednik se već sada zna i njega moraju prihvati svi emirati. Baš u jednoj od tih palača, skupljaju se vladari svakog šeikata i donose takve važne odluke. Druga palača je Nacionalna biblioteka, a treća Kulturna palača. Četvrta je upravna zgrada ministarstva trgovine i industrije. Nakon toga odlazimo u veliki trgovački centar, gdje su cijene dosta niže nego one u Dubaju. Sharjah ima mnogo i drugih muzeja, prekrasnu šetnicu uz kanal i još mnogo toga.

Ras El Khaimah

Ras El Khaimah je najsjeverniji i najsiromašniji emirat, koji ubrzano razvija turizam. Samo ime mu je u prijevodu „na vrhu šatora“ ako poluotok sa Emiratima posmatrate kao beduinski šator. Odlazimo tamo peti dan našeg boravka s Nikal agencijom i ostajemo sljedeća tri dana. Dok se vozimo autocestom kroz pustinju nema sjaja i blještavila kao u prethodno posjećenim emiratima. Prava pustinja, i tu i tamo deve. Ipak to nije smetalo poznate svjetske hotelske lance da naprave luksuzne hotele. U tim resortima pored kupanja u izuzetno toplo moru i nešto hladnjijim bazenima nuditi se i zabavni dio sa trbušnim plesaćicama i tradicionalnih plesova prilagođenih turistima. U samom mjestu nekoliko nebodera, velika džamija i stari dio s trgovinama i naravno veliki trgovački centri. Ovdje je još jeftinije za kupovinu. Išli smo i na jednodnevni izlet u Oman, na vožnju starim ribarskim brodićem uz kupanje i ronjenje u malim uvalama. Zanimljivo nekome tko nije bio na Jadranu.

*Tekst i slike Boris Pletikosa
www.pletikosa.com*